

## PROGRAM SIMPOZIJUMA

**Pokrovitelj Simpozijuma / Symposium sponsor**  
**Ministarstvo zdravlja Republike Srbije**  
*Serbian Ministry of Health*

## SIMPOZIJUM

# "ZAPALJENSKE REUMATSKE BOLESTI"

International symposium  
**Inflammatory rheumatic diseases**

**Akreditovan od strane Zdravstvenog saveta Republike Srbije**

**Niška Banja**  
**10. – 12. maj 2018.**  
**Amfiteatar Stacionara "Radon"**  
*Niska Banja*  
*May 10<sup>th</sup> – 12<sup>th</sup> 2018, Stationary „Radon“*



**POKROVITELJ SIMPOZIJUMA**  
**Ministarstvo zdravlja Republike Srbije**

**POČASNI ODBOR**

**Asist. dr Zlatibor Lončar**  
Ministar zdravlja Republike Srbije

**Prof. dr Dragan Antić**  
Rektor Univerziteta u Nišu

**Prof. dr Dobrila Stanković-Đorđević**  
Dekan Medicinskog fakulteta Univerziteta u Nišu

**Prof. dr Dragan Veselinović**  
Predsednik niške podružnice SLD-a

**Darko Bulatović**  
Gradonačelnik Niša

Prof. dr Zoran Anđelković, Beograd  
Prim. dr Velimir Baltezarević, Niška Banja  
Prof. dr Stevan Ilić, Niška Banja  
Prof. dr Zorica Marković, Niška Banja  
Prof. dr Vlastimir Mladenović, Beograd  
Prof. dr Dragan Mitrović, Beograd  
Prof. dr Radmila Petrović, Beograd  
Prof. dr Nada Pilipović, Beograd  
Prof. dr Aleksandra Stanković, Niška Banja  
Prim. dr Vlado Skakić, Niška Banja  
Prof. dr Dušan Stefanović, Beograd  
Prof. dr Roksanda Stojanović, Beograd

## **PREDSEDNIŠTVO NAUČNOG ODBORA**

Prof. dr Nemanja Damjanov, Beograd  
Mr sc. med. dr Jovan Nedović, Niška Banja  
Prof. dr Milan Petronijević, Beograd  
Prof. dr Jelena Vojinović, Niš

## **NAUČNI ODBOR**

Prof. dr Branislav Bobić, Novi Sad  
Prof. dr Mirjana Šefik Bukilica, Beograd  
Prof. dr Branislava Glišić, Beograd  
Prim. dr Negovan Stošić, Novi Sad  
Prof. dr Aleksandra Lučić Tomić, Kragujevac  
Prof. dr Tatjana Ilić, Novi Sad  
Prof. dr Marija Radak Perović, Beograd  
Doc. dr Goran Radunović, Beograd  
Doc. dr Gorica Ristić, Beograd  
Prof. dr Nada Vujasinović Stupar, Beograd  
Doc. dr Bojana Stamenković, Niška Banja  
Doc. dr Sonja Stojanović, Niška Banja  
NS dr sc. med. Ljudmila Stojanović, Beograd  
Doc. dr Mirjana Veselinović, Kragujevac  
Doc. dr Valentina Živković, Niška Banja

## **PRESEDNIK ORGANIZACIONOG ODBORA**

**Prof. dr Marina Deljanin Ilić, Niška Banja**

## **ORGANIZACIONI ODBOR**

Mr sc. med. dr Bojan Ilić, Niška Banja

Dr Goran Čolaković, Beograd

Prof. dr Mirjana Apostolović, Niš

Prim. dr Biljana Erdeljan, Novi Sad

Dr sc. med. Jelena Jovanović, Niška Banja

Prim. dr Mirjana Lapčević, Beograd

Prim. dr Slađana Božilov, Niška Banja

Asist. dr sc. med. Vera Milić, Beograd

Asist. dr sc. med. Predrag Ostojić, Beograd

Asist. dr Ksenija Gardašević, Beograd

Prim. dr Gordana Sušić, Beograd

Prim. dr Milan Šljivić, Niška Banja

## **GENERALNI SEKRETARI**

Doc. dr Bojana Stamenković, Niška Banja

Doc. dr Sonja Stojanović, Niška Banja

## **SEKRETAR SIMPOZIJUMA**

Dr Jasmina Jocić, Niška Banja

## **TEHNIČKI SEKRETAR**

Branislav Karadžić, dipl. inž. el., Niška Banja



**SIMPOZIJUM**  
**"ZAPALJENSKE REUMATSKE BOLESTI"**  
Amfiteatar stacionara "Radon"

**ČETVRTAK 10. maj 2018.**

16:00 - 19:00 | Registracija učesnika (IV sprat stacionara "Radon")

**Razmena iskustava (Institut Karolinska Stockholm i UReS)**

*Moderator: Prof. dr Lars Klareskog, Prof. dr Nemanja Damjanov,  
Prof. dr Jelena Vojinović*

- 16:00 - 16:30 | Značaj uticaja faktora spoljašnje sredine i načina života u RA  
*Environmental and lifestyle factors of importance for RA*  
(Prof. dr Lars Klareskog)
- 16:30 - 17:00 | Značaj fizičke aktivnosti u terapiji inflamatornih mioopatija  
*Importance of physical activity in treatment of inflammatory myopathies* (Prof. dr Ingrid Lundberg)
- 17:00 - 17:30 | Razlikovanje SLE podtipova  
*Differentiation of different SLE subtypes*  
(Prof. dr Elisabet Svenungsson)
- 17:30 - 18:00 | ANCA vaskulitisi – dijagnoza i terapija  
*ANCA associated vasculitis – diagnosis and treatment*  
(Prof. dr Iva Gunarsson)
- 18:00 - 18:20 | Efikasnost i sigurnost Belimumaba u sistemskom eritemskom lupusu – iskustva iz Švedske  
*Efficacy and safety of Belimumab in systemic lupus erythematosus - our experience from Sweden*  
(Ioannis Parodis, MD, PhD)
- 18:20 - 18:30 | Diskusija
- 18:30 - 19:30 | Prateći stručni program
- 19:30 | **Otvaranje Simpozijuma**
- 20:30 | **Koktel dobrodošlice**



**SIMPOZIJUM**  
**"ZAPALJENSKE REUMATSKE BOLESTI"**  
Amfiteatar stacionara "Radon"

**PETAK 11. maj 2018.**

08:00 - 12:00 | Registracija učesnika (IV sprat stacionara "Radon")

**Aktuelna saznanja i novine u hroničnim artritisima**

*Moderator: Doc. dr Goran Radunović, Doc. dr Sonja Stojanović,  
Mr sc. med. dr Jovan Nedović*

|               |   |
|---------------|---|
| 09:00 - 9:20  | Epidemiologija i ekonomski značaj hroničnih artritisa<br>( <i>Ass. dr sc. med. Mirjana Zlatković Švenda</i> ) |
| 09:20 - 9:40  | Novine u etiologiji i patogenezi reumatoidnog artritisa<br>( <i>Doc. dr Sonja Stojanović</i> )                |
| 09:40 - 10:00 | Rana dijagnoza reumatoidnog artritisa u današnje vreme<br>( <i>Doc. dr Goran Radunović</i> )                  |
| 10:00 - 10:20 | Vanzglobne manifestacije reumatoidnog artritisa<br>( <i>Mr sc. med. dr Jovan Nedović</i> )                    |
| 10:20 - 10:30 | Diskusija   |
| 10:30 - 10:40 | Prateći stručni program   |
| 10:40 - 10:50 | Prateći stručni program   |
| 10:50 - 11:00 | Pauza   |

**Biološki lekovi i zapaljenske reumatske bolesti**

*Moderator: Prof. dr Nemanja Damjanov, Prof. dr Mirjana Šefik Bukilica*

|               |  |
|---------------|--|
| 11:00 - 11:20 | Biološki i biološki slični lekovi<br>( <i>Prof. dr Nemanja Damjanov</i> )                      |
| 11:20 - 11:40 | Imunogenost bioloških lekova – mit ili realnost?<br>( <i>Prof. dr Mirjana Šefik Bukilica</i> ) |
| 11:40 - 11:50 | Diskusija  |
| 11:50 - 12:50 | Prateći stručni program  |



**SIMPOZIJUM**  
**"ZAPALJENSKE REUMATSKE BOLESTI"**  
Amfiteatar stacionara "Radon"

**Pridružena stanja i komplikacije zapaljenskih reumatskih bolesti**

*Moderator: Prof. dr Milan Petronijević, Doc. dr Valentina Živković,  
N. Sav. Dr sc. med. Ljudmila Stojanović*

|               |  |
|---------------|--|
| 12:50 - 13:10 | Interdisciplinarni pristup pacijentima sa sistemskim antifosfolipidnim sindromom<br><i>The interdisciplinary approach to the patients with systemic antiphospholipid syndrom<br/>(N. Sav. Dr sc. med. Ljudmila Stojanović)</i> |
| 13:10 - 13:30 | GIOP, česta komplikacija zapaljenskih reumatskih bolesti – kako sprečiti, kako lečiti?<br><i>(Prof. dr Milan Petronijević)</i>   |
| 13:30 - 13:35 | Diskusija  |
| 13:35 - 13:45 | Prateći stručni program  |
| 13:45 - 14:45 | Prateći stručni program  |
| 14:45 - 15:30 | Pauza za ručak   |

**Sistemske bolesti vezivnog tkiva – aktuelna saznanja i kontroverze**

*Moderator: Prof. dr Jelena Vojinović, Prof. dr Branislava Glišić,  
Ass. dr sc. med. Vera Milić*

|               |   |
|---------------|---|
| 15:30 - 15:50 | Vaskulitisi<br><i>(Prof. dr Branislava Glišić)</i>                                    |
| 15:50 - 16:10 | SLE – nove terapijske opcije: kako lečiti SLE?<br><i>(Doc. dr Valentina Živković)</i> |
| 16:10 - 16:30 | Kontroverze u Sjogren-ovom sindromu<br><i>(Ass. dr sc. med. Vera Milić)</i>           |
| 16:30 - 16:50 | Autoinflamatorne bolesti<br><i>(Prof. dr Jelena Vojinović)</i>                        |
| 16:50 - 17:00 | Diskusija   |
| 17:00 - 17:10 | Pauza   |
| 17:10 - 18:10 | Prateći stručni program   |
| 18:10 - 18:20 | Prateći stručni program   |



**SIMPOZIJUM**  
**"ZAPALJENSKE REUMATSKE BOLESTI"**  
Amfiteatar stacionara "Radon"

**Sistemska skleroza – aktuelnosti i preporuke**

*Moderator: Doc. dr Bojana Stamenković, Ass. dr sc. med. Predrag Ostojić,  
Ass. dr sc. med. Slavica Pavlov Dolijanović*

|               |   |
|---------------|---|
| 18:20 - 18:40 | Učestalost, jačina i klinički značaj bola u sistemske sklerozi ( <i>Ass. dr sc. med. Predrag Ostojić</i> )  |
| 18:40 - 19:00 | Najnovije EULAR preporuke za lečenje sistemske skleroze ( <i>Doc. dr Bojana Stamenković</i> )   |
| 19:00 - 19:20 | Kapilaroskopija: korist u predviđanju prognoze i proceni težine sistemske bolesti vezivnog tkiva ( <i>Ass. dr sc. med. Slavica Pavlov Dolijanović</i> ) |
| 19:20 - 20:20 | Prateći stručni program   |
| 21:00         | <b>Večera</b>   |

**SUBOTA 12. maj 2018.**

**Seronegativne spondiloartropatije – novine u dijagnostici i lečenju**

*Moderator: Doc. dr Gorica Ristić, Prim. dr Milan Šljivić,  
Prim. dr Biljana Erdeljan*

|               |   |
|---------------|---|
| 09:00 - 9:20  | Reaktivni artritis (ReA) – novine u dijagnostici i terapiji ( <i>Prim. dr Milan Šljivić</i> )               |
| 09:20 - 9:40  | Šta je novo u aksijalnom i perifernom spondiloartritisu: progres u lečenju ( <i>Doc. dr Gorica Ristić</i> ) |
| 09:40 - 10:00 | Psorijazni artritis – više lica jedne bolesti ( <i>Prim. dr Biljana Erdeljan</i> )                          |
| 10:00 - 10:30 | <b>Razgledanje postera sa diskusijom</b>  |

*Moderator: Doc. dr Valentina Živković, Ass. dr sc. med. Mirjana Zlatković Švenda*  
**Obavezno prisustvo autora ili jednog od koautora u vreme diskusije radova**





**SIMPOZIJUM**  
**"ZAPALJENSKE REUMATSKE BOLESTI"**  
Amfiteatar stacionara "Radon"

- P01** Značaj višeredne kompjuterizovane tomografije u otkrivanju promena na visceralnim krvnim sudovima kod bolesnika sa antifosfolipidnim sindromom  
*J. Šaponjski, Lj. Stojanović, A. Đoković, D. Mrda, S. Aleksandrić, G. Bogdanović, N. Stanisavljević*
- P02** Povezanost mokraćne kiseline i nastanka tromboza u antifosfolipidnom sindromu  
*V. Đoković, S. Đokić, B. Todić, N. Stanisavljević, Lj. Stojanović*
- P03** Imunološki parametri u sistemskom eritemskom lupusu  
*M. Lević, M. Antonić, V. Lević*
- P04** Procena aktivnosti bolesti korišćenjem indeksa aktivnosti kod bolesnika sa sistemskim eritemskim lupusom  
*V. Živković, M. Deljanin Ilić, S. Stojanović, B. Radovanović Dinić*
- P05** Prikaz bolesnika sa reumatoidnim artritismom i infekcijom stopala  
*I. Aleksić, S. Stojanović, B. Stamenković, J. Nedović, V. Živković*
- P06** Osteoporozna i osteoporotična prelomi kod bolesnika sa sistemskim eritemskim lupusom  
*V. Živković, M. Deljanin Ilić, S. Stojanović, B. Radovanović Dinić*

**Nedoumice u kliničkoj praksi – prikazi slučajeva (I deo)**

*Moderator: Mr sc. med. dr Jovan Nedović, Prof. dr Dušan Stefanović,  
Ass. dr Slavica Prodanović*

- 10:30 - 10:40 | Od seronegativnog reumatoidnog artritisa do seronegativne spondiloartropatije – prikaz bolesnika  
*(J. Cvetković, B. Stamenković, J. Nedović, S. Stojanović)*
- 10:40 - 10:50 | Malt limfom kod primarnog Sjogrenovog sindroma – prikaz slučaja  
*(N. Dimić, D. Krasić, B. Stamenković, M. Vlajković, I. Petković, D. Dimić, M. Krstić, N. Živković, D. Marković)*
- 10:50 - 11:00 | Mešoviti krioglobulinemijski vaskulitis sa zahvatanjem bubrega kao prva manifestacija autoimunskog oboljenja – prikaz slučaja *(J. Čolić, G. Radunović, S. Ognjanović)*



**SIMPOZIJUM**  
**"ZAPALJENSKE REUMATSKE BOLESTI"**  
Amfiteatar stacionara "Radon"

|               |  |
|---------------|--|
| 11:00 - 11:10 | Prikaz bolesnice sa hondrokalcinomom<br>(M. Šarac) |
| 11:10 - 11:25 | Diskusija  |
| 11:25 - 11:40 | Pauza  |

**Zapaljenske reumatske bolesti: svakodnevni izazovi  
i nefarmakološki pristup**

*Moderator: Prof. dr Aleksandra Lučić Tomić, Dr sc. med. Jelena Jovanović,  
Prim. dr Slađana Božilov*

|               |   |
|---------------|---|
| 11:40 - 12:00 | Zapaljenske reumatske bolesti i infekcije<br>(Dr Ivana Aleksić)   |
| 12:00 - 12:20 | Inflamatorne reumatske bolesti i trudnoća<br>(Prof. dr Aleksandra Lučić Tomić)                            |
| 12:20 - 12:40 | Kvalitet života bolesnika sa inflamatornim reumatskim<br>bolestima (Dr sc. med. Jelena Jovanović)         |
| 12:40 - 13:00 | Značaj i mesto balneofizikalne terapije u zapaljenskim<br>reumatskim bolestima (Prim. dr Slađana Božilov) |
| 13:00 - 13:10 | Pauza   |

**Nedoumice u kliničkoj praksi - prikazi slučajeva (II deo)**

*Moderator: Prof. dr Zoran Anđelković, Asist. dr Ksenija Gardašević,  
Prim. dr Vlado Skakić*

|               |  |
|---------------|--|
| 13:10 - 13:20 | Primena tocilizumaba u terapiji hroničnog infantilnog<br>neurokutanog i artikularnog sindroma – prikaz slučaja<br>(D. Novaković, G. Sušić) |
| 13:20 - 13:30 | Udruženost reumatoidnog artritisa i polimiozitisa –<br>prikaz slučaja (A. Zeković, A. Kadić, N. Vujašinović Stupar)                        |
| 13:30 - 13:40 | Granulomatoza sa poliangitisom – prikaz slučaja<br>(J. Jocić, J. Nedović, B. Stamenković, S. Stojanović, J. Stankov)                       |



**SIMPOZIJUM**  
**"ZAPALJENSKE REUMATSKE BOLESTI"**  
Amfiteatar stacionara "Radon"

|               |   |
|---------------|---|
| 13:40 - 13:50 | Fatalni ishod kod bolesnice sa sistemskim eritemskim lupusom komplikovanim infekcijom – prikaz slučaja<br><i>(M. Atanasković, O. Stanković)</i> |
| 14:00         | <b>Ručak</b>  |
| 15:00         | <b>Podela sertifikata i zatvaranje Simpozijum</b>   |

**PRATEĆI STRUČNI PROGRAM**

**ČETVRTAK 10. maj 2018.**

|               |   |
|---------------|---|
| 18:30 - 19:30 | <b>GCA at the door – Nakon 50 godina tišine (Roche)</b><br>Etiopatogeneza arteritisa sa džinovskim ćelijama<br><i>Prof. dr Mirjana Šefik Bukilica</i> |
|               | Klinička slika bolesnika<br><i>Prof. dr Branka Nikolić Bonači</i>   |
|               | Nove dijagnostičke procedure<br><i>Prof. dr Nemanja Damjanov</i>  |
|               | Neprepoznata potreba lečenja<br><i>Asist. dr sc. med. Predrag Ostojić</i>   |

**PETAK 11. maj 2018.**

|               |   |
|---------------|---|
| 10:30 - 10:40 | <b>Simponi u psorijaznom artritisu (MSD)</b><br><i>Mr sc. med. dr Jovan Nedović</i> |
| 10:40 - 10:50 | <b>“Enbrel - nasleđe, bezbednost” (Pfizer)</b><br><i>Doc. dr Sonja Stojanović</i>   |
| 11:50 - 12:50 | <b>U svemu jednaki (Roche)</b><br>Moderator simpozijuma - Doc. dr Sonja Stojanović  |



**SIMPOZIJUM**  
**"ZAPALJENSKE REUMATSKE BOLESTI"**  
Amfiteatar stacionara "Radon"

- Zašto sat traje 60 minuta, a minut 60 sekundi?  
*Asist. dr sc. med. Vera Milić*
- Fleksibilnost – uvek na Vašoj strani  
*Doc. dr Gorica Ristić*
- Mogućnost izbora  
*Asist. dr sc. med. Ivica Jeremić*
- 13:35 - 13:45 **Bisfosfonati, zlatni standard u terapiji osteoporoze: ima li razlike? (EL Pharma)**  
*Doc. dr Bojana Stamenković*
- 13:45 - 14:45 **Značaj multidisciplinarnog pristupa u lečenju fraktura kao posledica osteoporoze – kaskada fraktura (Elly Lilly)**  
*Prim. dr Slađana Božilov*
- Poređenje anaboličkog i antiresorptivnog tretmana za prevenciju fraktura izazvanih teškom osteoporozom – VERO studija (Elly Lilly)**  
*Prof. dr Milan Petronijević*
- 17:10 - 18:10 **Novine u lečenju zapaljenskih reumatskih bolesti konvencionalnim sintetskim i biološkim lekovima (Novartis Sandoz)**  
*Moderator: Prof. dr Nemanja Damjanov*
- Trenutna klinička praksa**  
Metotreksat, zlatni standard u lečenju zapaljenskih reumatskih bolesti  
*Doc. dr Bojana Stamenković*
- Cosentyx u indikaciji psorijazni artritis – efikasnost i bezbednost  
*Prof. dr Mirjana Šefik Bukilica*
- Cosentyx u indikaciji ankilozirajući spondilitis – efikasnost i bezbednost  
*Prof. dr Milan Petronijević*



**SIMPOZIJUM**  
**"ZAPALJENSKE REUMATSKE BOLESTI"**  
Amfiteatar stacionara "Radon"

18:10 - 18:20

**Leflunomid – mesto u terapiji reumatoidnog artritisa i potencijalni izazovi (Sanofi)**  
*Mr sc. med. dr Jovan Nedović*

19:20 - 20:20

**Uloga TNF alfa u lečenju spondiloartritisa (Abbvie)**

Uloga TNF alfa u lečenju perifernog SpA  
*Prof. dr Milan Petronijević*

Uloga TNF inhibitora u lečenju aksijalnog SpA  
*Doc. dr Goran Radunović*

**SUBOTA 12. maj 2018.**

Od 13.00 - 14.00 h u Plenum sali Instituta (II sprat, Radon) održaće se sastanak Udruženja obolelih od reumatskih bolesti Srbije (ORS)

**PROGRAM**

**Otvaranje sastanka**

*(Prim. dr Mirjana Lapčević, Prof. dr Mirjana Apostolović)*

**Predavanje**

**Autoimunost i reumatoidni artritis**  
*(Prof. dr Tatjana Jevtović - Stoimenov)*

**Kvalitet života pacijenata sa reumatoidnim artritisom**  
*(Dr sc. med. Jelena Jovanović)*



*Beleške*



*Beleške*